

A TOP 100 kutatási jelentés margójára

Petheő Attila

DOI: 10.14267/VILPOL2026.03.06

Nagyon megtisztelő a feladat, hogy elemzést írhatok egy ilyen kiváló kutatásról, amelyet tapasztalt és a területükön elismert kutatók és gyakorlati szakemberek kutatócsoportja készített el. Az is kiemelkedő, hogy az egyik leghitelesebb adatforrást, az OPTEN adatbázisát vették kiindulási alapul, biztosítva ezzel a hiteles teljeskörű adatfeldolgozást. Javaslom a szerzőknek, hogy eredményeiket vessék össze a Visegrádi országok TOP 100 eredményeivel, mert sok értékes információ rejtőzik még e tanulmány sorai között, amelyeket igazán csak más országok adataival összevetve lehet feltárni.

Az adatok tisztaságának növelése érdekében a felmérésből kizárták a mikrovállalkozásokat. Ez egy logikus döntés, hiszen, ha a ma nagyon divatos, egyszemélyes vállalkozásokat, OPC-ket (One Person Company) is figyelembe vennénk, ezek az egyszemélyes cégek növekedési pályára állva, ha nem is klasszikus munkaviszonyban, de rengeteg embert foglalkoztatnak. Véleményem szerint nagyon kicsi annak az esélye, hogy a mikrovállalkozás beférjen a TOP 100 közé, de ha még be is férne outlier-ként viselkedne, így az adattisztítás során kizárásra kerülne.

A pénzügyi mutatók score mutatóban való aggregálása, tényleges minőségi javulást hoz, viszont véleményem szerint, az alapját képező 10 pénzügyi mutató többszörösen korrelál egymással (pl: likviditási ráta és cashflow fedezet), így a súlyozatlan átlaguk felnagyítják a különbségeket. Gyakori hiba, hogy sokszor túlhangsúlyozzuk a gazdasági szereplők pénzügyi teljesítményét, holott egyéb puha tényezők sokkal többet számítanak. Példának említeném az OTP versus Revolut bankot – ha az ügyfélszám, kártyaszám növekedését vesszük alapul Magyarországon a Revolut hamarosan átveszi a vezető szerepet, de ez a pénzügyi teljesítményre ez még egyáltalán nem igaz.

A szerzők, a tanulmány egy nagyon érdekes hasznosítási módjára is felhívják a figyelmet.

„TOP100 lista alsó felében, harmadában elhelyezkedő vállalatok cserélődésének két fő oka lehet:

1. egyes vállalatok átlagon felüli növekedési pályája vagy
2. egyes ágazatok más szektorokkal szemben való pozícióvesztése (-nyerése) (Bodonyi et. al., 2026, 8)

Úgy gondolom, hogy egyes iparágakban nem feltétlenül a piacvezetőket, hanem az éppen feljövőket érdemes figyelni. Továbbá az iparágak közötti átrendeződések korai indikátorai egyes kedvező vagy hátrányos makrogazdasági folyamatnak.

Számomra különösen figyelmeztető jel, hogy Lille város Startup Centerének 3 legértékesebb induló vállalkozása hadiipari startup. De idézhetném a Lurdy Házban működő, magyar tulajdonú műholdak építésével foglalkozó vállalat, a C3S Kft. ügyvezetőjének, Horváth Gyulának az Inno-summit26-on elhangzott szavait, miszerint az összes versenytársukat hadiipari nagyvállalatok vásárolják fel. Az ESA (European Space Association) engedélyezi a műholdak kettős célú (nem csak polgári célú) felhasználását.

A tanulmány egy nagyon szemléletes számmal mutatja (190-szeres különbség), hogy mekkora eltérés van Budapest és az egyes vármegyék között. Míg Budapesten 88 milliárd Ft feletti árbevétel szükséges a top100-ba kerüléshez, addig Nógrád vármegyében már 0,5 milliárd is elég.

A tanulmány megbontja az eredményeket mid-cap vállalati kategória szerint is, ami nagyon előremutató és követendő példa. Vagyis egy újabb vállalati szegmenst azonosít, amit személyre szabottan lehetne támogatni a jövőben.

Érdekes megállapítása a tanulmánynak, hogy Budapest és Pest vármegye kivételével, „a vármegyei szinten mért exportárbevétel több, mint 90%-át a TOP100 vállalatok realizálják.” (Bodonyi et. al. 2026, 8). Az is elgondolkodtató, hogy az exportárbevételt elsősorban a feldolgozó-ipari vállalatok realizálják. Továbbá a hírekben oly sokat szereplő mezőgazdaság hozzájárulása mindössze 7 vármegye esetében éri el az 1%-ot, Baranya és Zala vármegyék kivételt képeznek, ahol a 3%-ot is meghaladja. Baranya vármegye teljesítményéhez nem kis mértékben járult hozzá Horváth Lajos, az Y csoport tulajdonosa, akit 2025-ben Baranya Vármegyei Év Vállalkozója díjjal is elismertek. Ezúton is gratulálok a közel 30 éves példaértékű munkájához. A vállalkozói sikerek mellett mindvégig ember tudott maradni, sok Horváth Lajoshoz hasonló vállalkozóra van szüksége Magyarországnak.

A tanulmány a külföldi tulajdonú vállalatok részesedésén keresztül rámutat Magyarország gazdaságának erős külföldi kitétségre, ami nem csupán országos szinten merül fel, de az egyes vármegyéken belül is megfigyelhető. Véleményem szerint a GEM (Global Entrepreneurship Monitor) eredményei alapján ez a kis nyitott gazdaság velejárója, így nem feltétlenül rossz, hiszen a hadiipari fejlesztéseknek is van leszivárgó hatása. „A külföldi tulajdonú vállalatok kiemelkedő teljesítménye megkérdőjelezhetetlen” (Bodonyi et. al., 2026, 19), amit inkább lehetőségként és nem fenyegetésként kellene kezelni.

Egyetértek a szerzők azon megközelítésével, hogy a kiemelkedő teljesítmény egyik tényezője a megfizetett tudás. A Makronóm Intézet Évtized Nyertesei 2023-as kutatása is ezzel egyező eredményre jutott.

A megfizetett tudásként megnevezett sikertényező két elemből áll:

1. a meglévő munkakörök betöltő alkalmazottak anyagi megbecsülését, valamint támogatásukat abban, hogy továbbképezzék magukat; illetve
2. az olyan magas bérezésű, tudásalapú munkakörök kialakítását, amelyek támogatják a vállalatokat abban, hogy magas hozzáadott értéket teremtsenek elő. (Bodonyi et. al., 2026, 20)

A digitális jelenlét vegyes képet mutat, de inkább 13%-pontos lemaradás jellemző az EU-átlaghoz viszonyítva. Ennek kicsit ellentmond Jakab Rolandnak, a HUN-REN vezérigazgatójának állítása, mely szerint Magyarország egy nemrégiben megjelent kutatás szerint az AI használatban globálisan 20. helyet foglalja el, megelőzve számos fejlett innováció-vezérelt gazdaságot.

TOP 100 vállalatok ESG és pénzügyi mutatók terén összességében felülmúlják a nem TOP100-ba tartozó kontrollcsoport cégeit, viszont tevékenységükből adódóan környezeti fenntarthatóság mentén gyengébb teljesítményt nyújtanak. Érdeemes lenne árnyalni azt az állítást, hogy „a kedvezőtlen ágazat szerkezetet ellensúlyozza, hogy a G-index mentén viszont ágazattól függetlenül jelentősen jobban teljesítenek a TOP100-ak” (Bodonyi et. al., 2026, 20) Véleményem szerint a jelentős környezetterhelést – lásd akkumulátor gyárak – nem lehet vállalatirányítással (governance) ellensúlyozni. A TOP100-nak mindhárom betű mentén jobban kell teljesítenie, mint az átlag.

A vármegyei bontás tovább árnyalja a kialakult képet. Például exportintenzitást tekintve Baranya vármegye elmarad az országos átlagoktól mindhárom vállalatméret esetében, az emögött meghúzódó alapvető ok az igazán kiemelkedő árbevételű, magas exportintenzitású nagyvállalatok hiánya. De kiemelhetném Békés vármegyét is, ahol a TOP100 vállalatai körében fontos szerepe van a mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalatoknak. Az itt mért 54%-os hozzáadott érték aránya az országos szinten mért 32%-nál jelentősen magasabb, ami arra utal, hogy a békési élelmiszeripari TOP100 vállalatok hatékonyabban termelnek.

Szinte minden vármegyében találunk érdekes megállapításokat – Borsod-Abaúj-Zemplénben az árbevétel Gini-indexszel mért koncentráció ebben a vármegyében az egyik legmagasabb, 76%, ami azt jelenti, hogy a lista tetején szereplő vállalatok elszakadtak az alsóbb helyezéseket elérő vállalatoktól. A jelenség magyarázata a vegyipar környékén keresendő.

A tanulmány néha egész vállalati szintre is lemegy, ahol egy-egy vállalat az egész vármegye teljesítményére kihat. Például „fontos szereplő még a szolnoki ipari parkban található textilipari óriás, ami prémium kategóriás autóiipari bőrbeszállítóként jelentős, 37%-os árbevétel-arányos hozzáadott értékkel és 93%-os exportarányal egészíti ki a vármegye ipari mixét.” (Bodonyi et. al., 2026, 85)

Ahogy az érettségi tablón mindenki a saját egykori arcképét keresi, szegedi születésűként magam is egyből Csongrád-Csanád vármegye eredményeihez lapoztam. A vármegyében alacsony az export, valamint az élelmiszeripar és a vegyipar kiemelt jelentőségű. A BYD 2026. augusztusi indulása alaposan meg fogja változtatni a vármegye teljesítményét, mind export, mind iparági megoszlás tekintetében.

A tanulmány 3. fejezete a TOP 2000 elemzés, ami inkább TOP2000 Budapest – TOP2000 nem Budapest elemzést takar. Elfogadható a magyarázat a bontásra és a módszertani választásra, annak érdekében, hogy Budapest ne legyen felülreprezentált.

A legfontosabb azonosított sikertényező az export. A TOP2000 vállalatok nem csak méretükben, de exportteljesítményükben is dominálják a vármegye gazdaságait. Budapesthez hasonló aránnyal – 98% és 99% között – hat vármegye, Komárom-Esztergom, Győr-Moson-Sopron, Heves, Fejér, Borsod-Abaúj-Zemplén, Bács-Kiskun rendelkezett, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye mögöttük szorosan lemaradva közel 98%-kal a hetedik (Bodonyi et. al., 2026, 128).

Az egy alkalmazottra jutó havi ráfordítás a TOP2000 vállalatok körében jelentősen magasabb, mint a nem TOP2000 vállalatok körében. Ez is megerősíti a korábban már több kutatás esetében is kimutatott megfizetett tudás jelenségét. Viszont nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a magasabb egy főre jutó árbevétel nem korrelál minden esetben magasabb személyi ráfordítással.

Ezen összefüggést befolyásoló fontos faktor az ágazat megoszlás, a tőke- és a munkaintenzív vállalatok összetételének vizsgálata (Bodonyi et. al., 2026, 137).

A külföldi tulajdon hatása egyértelműen kimutatható, vagyis minél magasabb értékben exportál egy adott ágazat, ezen export annál nagyobb része kötődik külföldi vállalatokhoz. Hozzáadott érték alapján kiemelkedik Komárom-Esztergom és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, viszont az előbbi csak 66, míg az utóbbi 119 vállalattal képviselteti magát a TOP2000-es listán. ESG tekintetében környezetszennyezőbb működés jellemzi a mintába került vállalatokat. Budapest az ágazati eltérés miatt mindhárom (ESG) szempont szerint jobban teljesít.

Összességében *MAGYARORSZÁG LEGJOBBJAI Vállalat körkép a TOP100 kutatás* alapján egy kiváló tanulmány, amit olvasásra ajánlok vállalkozók, menedzserek és közigazgatásban dolgozók számára egyaránt.

Felhasznált irodalom

Bodonyi, A., Farkas, S., Horváth, A., Lits, B., Rabb, Sz., Rabb, O., Rosanics, R., Szabó, D. & Trautmann, L. (2026). *MAGYARORSZÁG LEGJOBBJAI Vállalat körkép a TOP100 kutatás alapján.*: Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara